

bibban

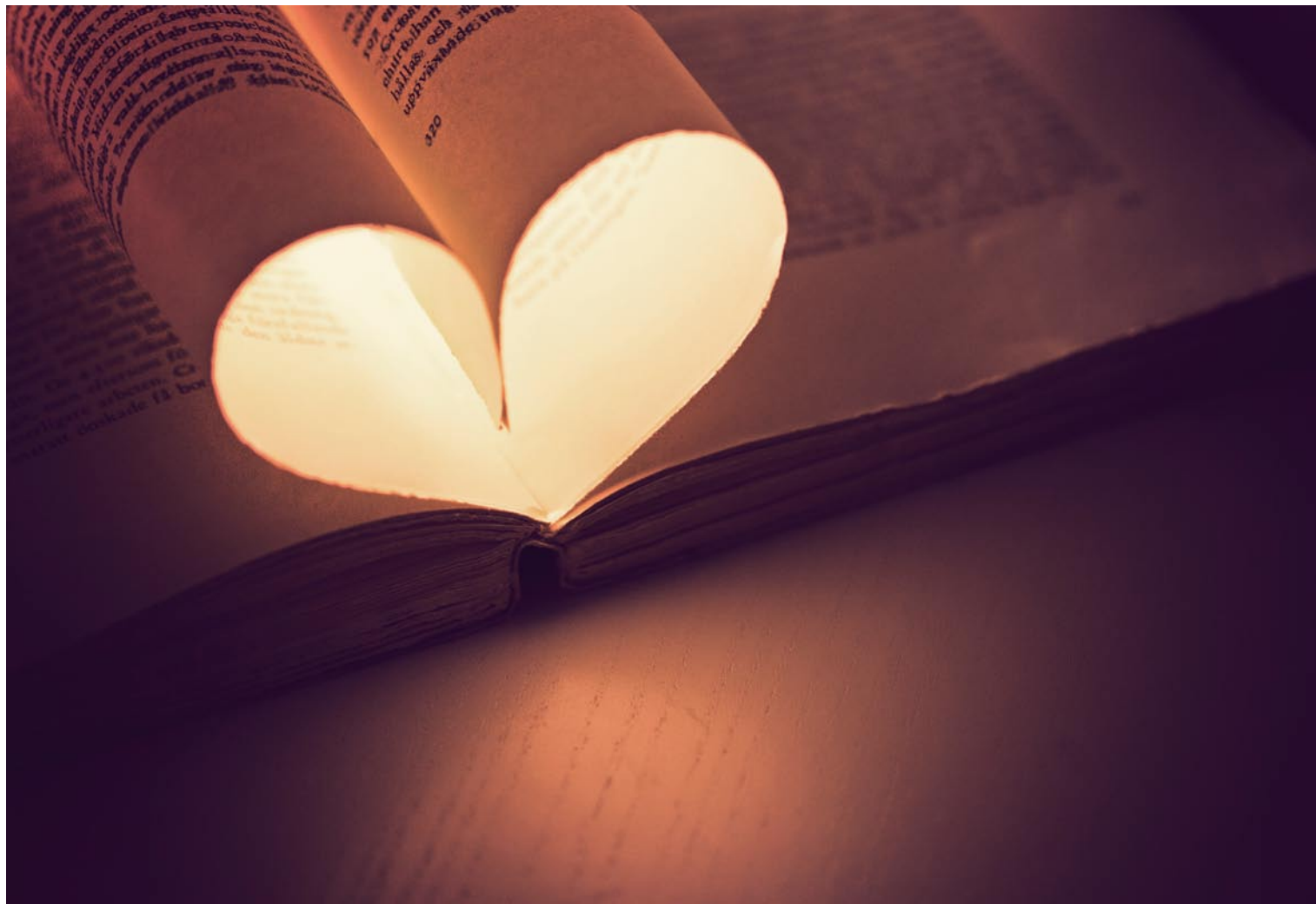
FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGIS MEDLEMSTIDNING NR 1/2012

Vår nye ordförande

CHRISTIAN NELSON

BRAND GODNATTSAGOR BAKOM GALLER IFLA HELSINGFORS

▲ "Bibliografik" av Jonas Tana

*"Då man nu gjort så kraftiga besparingar
på biblioteket tänker jag idag bokprata om
politiska memoarer med gräsliga slut!"*

Innehåll

4. Notiser
10. Godnattsagor inifrån
14. Chatta med biblioteket i Jakobstad
15. Blanka som brand
16. Biblioteksdagarna i Visby
18. Raseborgs nya biblioteks-chef: Heidi Enberg
20. Förändring och utveckling
21. Medlemsavgiftsblankett
22. Välkommen till IFLA 2012 och FSBF:s årskonferens i Helsingfors
23. Anmälningsblankett

Bibban

är Finlands svenska biblioteksförings medlemstidning, som utkommer tre gånger om året. Bibban publiceras även på www.biblioteken.fi. Kontaktuppgifter för redaktionen och styrelsemedlemmarna finns i styrelselådan på denna sida.

Chefredaktör

Anna-Maria Malm

Redaktörer

Ellinor Hjerpe

Lena Sägfors

Ansvarig utgivare

Christian Nelson (ordf.)

Layout

Mattias Wikström/Tigerbyte

Pärmbild

Lena Sägfors

Tryckeri

Forsberg, Jakobstad

Annonser

Vill Du annonsera i Bibban? Tag i så fall kontakt med någon av redaktörerna.

Annonspriser:

Helsida (bakpärm) 350,00 €

Helsida (inlaga) 300,00 €

Halvsida 200,00 €

Fjärdedelssida 150,00 €

Material

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per e-post till någon av redaktörerna.

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inskickade texter före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material.

Anonyma talkoholister

Detta är inget vanligt år i den finländska biblioteksvärlden. Det har knappast undgått någon att vår huvudstad i sommar står värd för IFLA:s stora internationella kongress. Förberedelserna är i full gång och i mitten av augusti kommer tusentals biblioteksmänniskor från hela världen till Finland. Samtidigt som vi har all anledning att vara stolta över det finländska biblioteksväsendet har vi förstås mycket att vinna på att lära känna och ta lärdom av våra kollegor i andra länder. Många av de utmaningar som vi på biblioteken möter är de samma oberoende av i vilket land vi befinner oss, om biblioteket är stort eller litet, allmänt eller vetenskapligt.

Att vidga sina vyer, se och lära sig nytt och låta sina idéer och tankemodeller utmanas av andra, är både nödvändigt och givande. Här ser jag bredden i medlemsbasen som en stor tillgång för vår förening. Föreningen har en viktig roll som kontaktskapande, samlande och fortbildande kraft i den finlandssvenska biblioteksvärlden. Vi har mycket att lära av varandra!

Intressebevakningen av allmänna, och i synnerhet finlandssvenska, biblioteksfrågor är naturligtvis också en av föreningens centrala uppgifter. Även här är samarbete viktigt. Mycket av den allmänna intressebevak-

ningen sker tillsammans med de andra finländska biblioteks-föreningarna inom Biblioteks-föreningarnas samarbetsorgan (BFSO). Föreningen är också representerad i diverse nationella arbetsgrupper. Internationellt samarbetar föreningen både på nordisk, europeisk (EBLIDA) och global (IFLA) nivå.

Vad är det då som lockar oss att ställa upp och arbeta ideellt på fritiden för föreningen? I årets upplaga av Böle och Närpes ungdomsföreningars revy skämtar man träffande om "Anonyma Talkoholister". Ett viktigt skäl för att engagera sig i föreningsarbetet är förstås att det arbete som föreningen utför är viktigt och inte kan skötas av någon annan. Samtidigt ger

Christian Nelson,

ordförande för Finlands svenska biblioteks-förening r.f.

sen och alla aktiva medlemmar i utskott, arbetsgrupper och på andra håll. Utmaningarna är många men tillsammans kan vi åstadkomma mycket!

”Vad är det då som lockar oss att ställa upp och arbeta ideellt på fritiden för föreningen?”

samarbetet med kollegorna från andra bibliotek och andra delar av Svenskfinland inspiration och kraft att fortsätta arbetet. De erfarenheter och lärdomar som man får av föreningsarbetet ger också direkt nytta i biblioteksarbetet.

Jag ser fram emot att som ny ordförande arbeta för de finlandssvenska biblioteken tillsammans med resten av styrel-

Föreningens årskonferens ordnas i år i samband med IFLA-kongressen. Ta tillfället i akt och kom och upplev känslan av att träffa 3 000 kollegor från världens alla hörn! Under årskonferensens andra dag ordnas föreläsningar och diskussioner om bibliotekens utmaningar i framtiden. Läs mer inne i tidningen och anmäl dig snarast!

FSBF 2012

Styrelsen

Christian Nelson

Ordförande

Bibliotekarie, Tritonia

fsbf.ordforande@gmail.com

Tel. 044 7612674

Holmlund, Marika (ÖS)

Ansvarig för medlemsregistret

Bibliotekarie,

Stadsbiblioteket i Kristinestad

marika.holmlund@krs.fi

Knutar, Tove (ÖS)

Sekreterare

Bibliotekschef,

Vörå kommunbibliotek

tove.knutar@vora.fi

Malm, Anna-Maria (SFS)

Chefredaktör för Bibban

Bibliotekarie,

Raseborgs stadsbibliotek

mia.malm@raseborg.fi

Nygård, Barbro

Vice ordförande, Helsingfors

babo.nygard@gmail.com

Nystedt, Barbro (SFS)

Kassör

Biblioteksfunktionär,

Ingå kommunbibliotek

barbro.nystedt@inga.fi

Storbjörk, Leif (ÖS)

Ordförande för ÖS

Biblioteksdirektör,

Stadsbiblioteket i Jakobstad

leif.storbjork@jakobstad.fi

Suppleanter

Fokin, Rebecca (su/Nystedt)

Bibliotekarie, Pargas stadsbibliotek

rebecka.fokin@pargas.fi

Hjerpe, Ellinor (su/Malm)

Biblioteksamanuens,

Åbo Akademi bibliotek

ellinor.hjerpe@abo.fi

Johansson, Isabel (su/Holmlund)

Bibliotekssekreterare, Tritonia

isabel.johansson@triton.fi

Sandén, Sara (su/Storbyörk)

Biblioteksfunktionär,

Pedersöre kommunbibliotek

sara.sanden@pedersore.fi

Sägfors, Lena (su/Knutar)

Pedagogisk informatiker,

Vasa stadsbibliotek

– landskapsbibliotek

lena.sagfors@vaasa.fi

Wilenius, Eva (su/Nygård)

Specialbibliotekarie,

Esbo stadsbibliotek

eva.wilenius@espoo.fi

Södra Finlands sektion (SFS)

Ordförande

Anna-Maria Malm

Sekreterare

Ellinor Hjerpe

Österbottenska sektionen (ÖS)

Ordförande

Leif Storbyörk

Sekreterare

Lena Sägfors

Medlemsavgift

Ordinarie medlem: 20 €

Studierende, arbetslösa, moderskapsle-

diga och pensionärer: 10 €

IBAN: FI1280001270200513

BIC: DABAFIHH

Referensnummer: 30 050 15

Betalarens namn bör vara samma som

medlemmens.

Adressändringar

Meddelas till Marika Holmlund per

e-post till fsbfmedlem@gmail.com

Webbplats

<http://www.biblioteken.fi/fsbf>

KYRKSLÄTTS BIBLIOTEK

Kyrkslätt fick en ultramodern bokbuss

Kyrksläts nya bokbuss invigdes 11.1 på Kyrksläts torg. Det är den första bokbussen i Finland som byggts på ett lastbilsunderrede. Biblioteksutrymmet är en skild enhet som kan flyttas över på ett nytt underrede då det första har körts slut. Kyrksläts egen bokbusschaufför Ralf Methers har utifrån erfarenheter från Sverige och Tyskland förädlad idén. EKT M. Vähämaa Oy har byggt bussens karosseri på ett DAF-underrede. Bildkonstlärare Eli-

sa Kukko har planerat målningen av bussen. Bokbussens pris inklusive all utrustning är ca 260 000 euro. Undervisnings- och kulturministeriet bidrar med 64 000 euro.

Den nya bokbussen är den fjärde i Kyrksläts kommun. Den första skaffades år 1971, tio år efter att Finlands första bokbuss tagits i bruk. Redan i slutet av 1960-talet hade man i Kyrkslätt på försök haft låneverksamhet i en paketbil. Bilen var

så liten att den bara rymde 400 böcker och 3–4 låntagare.

Bokbussen är en viktig del av kommunens biblioteksnät. Bussen förser alla daghem med kassar med böcker och skivor, som regelbundet byts ut. Bokbussen besöker också regelbundet de skolor, som inte har ett bibliotek i närheten. I Kyrkslätt fungerar bokbussen som skolbibliotek med en samling på 3 000 böcker och skivor. Hela biblioteksväsendets samlingar är via bussen

tillgängliga för skoleleverna. I den nya bokbussen finns bokvagnar som enkelt kan bytas ut, vilket gör det lättare att betjäna olika låntagargrupper. Kyrkslätsborna lånar flitigt, i bussen görs 120 000 lån per år.

Den nya bokbussen invigdes av författaren Timo Parvela från Kyrkslätt. Bussen fick namnet Ella.

I bussen ordnas frågesport för barn. Som pris delas barnböcker ut.

Nytt servicekoncept i Kvarnbäckens bibliotek

Text: **Barbro Nygård**

Kvarnbäcken är en förort i östra Helsingfors med ca 9 000 invånare. Under många år sköttes biblioteksservicen med en biblioteksbuss och en liten lokal tidningsläsesal.

I december invigdes ett sprillans nytt biblioteksutrymme under namnet Kvarnbäckens Mediebibliotek mitt i områdets köpcentrum.

Biblioteket är inte stort, utan mera intimt med många sittplatser. Tidnings- och tidskriftsutbudet är förhållandevis stort, med över 100 titlar. Någon egentlig boksamling finns inte, man kan låna de allra nyaste romanerna, s. k. bestsellers, som ryms i en bokvagn.

Också filmer och spel lånas ut.

Övrigt material kan kunderna beställa på nätet från de andra HelMet biblioteken.

I biblioteket kan man använda sin egen dator eller bibliotekets datorer, läsplatser, scanner och videokamera. I en högklassig mediastudio kan kunderna göra film och musik samt jobba med bilder.

Närhet till kunden är kärnan i det nya servicekonceptet. I personalen finns s. k. media-assistenten, som har till uppgift att handleda och ge råd till kunderna gällande datoranvändning och t. ex. bildhantering, redigering av filmer samt lagring, publicering eller scannande av mediadata. De hjälper också till

vid digitalisering av VHS-kassetter, C-kassetter och vinyl.

Biblioteket ordnar mycket programverksamhet som musik- och filmkvällar och varje tisdag träffas datorklubben kring ett nytt tema.

Mediabiblioteket, som samar-

betar med både socialverket och idrottsverket, har också ambitionen att stöda de lokala företagen, föreningarna och påverkarna. De erbjuder utrymme och apparater för att ordna kurser, tillställningar och informationstillfällen.

MIKA KEIJONEN, LAURI KILPELÄINEN

Medlemmar i IT-utskottet och Internationella utskottet 2012

IT-utskottet

Jonas Tana, Biblioteken.fi. Ordförande.

E-post: jonas.tana@biblioteken.fi

Helena Backman-Karvonen, Borgå stadsbibliotek
– landskapsbibliotek

Gerd Backman-Pettersson, Pargas stadsbibliotek, Blanka
Yvonne Henriksson, Raseborgs stadsbibliotek, Lukas
Harriet Lill-Smeds, Lovisa stadsbibliotek, Östra Nylands bibliotek
Solveig Lund, Pedersöre kommunbibliotek, Fredrika
Christian Nelson, Tritonia
Ringa Sandelin, Åbo Akademis bibliotek
Susanna Söderholm, Helsingfors stadsbibliotek, HelMet.
Leena Uhlenius, Mariehamns stadsbibliotek, Katrina

Expertmedlemmar

Esa-Pekka Keskitalo, Representant för Nationalbiblioteket
Barbro Wigell-Ryynänen, Undervisnings- och kulturministeriet

Internationella utskottet

Lisbet Muurinen, Vanda stadsbibliotek. Ordförande.

E-post: lisbet.muurinen@vantaa.fi

Carola Bäckström, Korsnäs bibliotek
Isabel Johansson, Tritonia
Ylva Larsdotter, Helsingfors arbis
Barbro Nygård
Georg Strien, Bytescentralen för vetenskaplig litteratur
Kristina Virtanen, Helsingfors stadsbibliotek
Minna von Zansen, Celia

Biblioteksfostran och mediefostran

Boken Kirjastokasvatusta ja mediakasvatusta – katse kirjaston ja koulun yhteistyöhön, redigerad av Anne Heinonen, är en del av ett projekt om barn, medier och bibliotek som Finlands biblioteksförning administrerar. Boken har nu översatts

till svenska (Biblioteksfostran och mediefostran – en blick på samarbetet mellan bibliotek och skola, övers. Birigitta Maria Storgårds) och finns tillgänglig på Internetadressen: <http://mediakasvatus.kirjastot.fi/kirjastojen-kouluyhteistyö>.

MARC21 på svenska

Finlands svenska biblioteksförning och Nationalbiblioteket har grundat en arbetsgrupp för att redigera MARC21-formatet på svenska. Libris Formathandbok, som utges av Kungliga biblioteket och som är en bearbetad översättning av MARC21 Format (Library of Congress), kommer att bearbetas för de finländska behoven. I arbetsgruppen finns

Ringa Sandelin, Åbo Akademis bibliotek, Annika Lund, Stadsbiblioteket i Jakobstad samt Jaana Routakangas och Ulla Ikäheimo, Nationalbiblioteket. Förhoppningsvis blir den svenska versionen tillgänglig på Nationalbibliotekets MARC-sidor i slutet av maj 2012. Auktoritets- och beståndsformatet kan man återkomma till om det finns behov.

Soc&koms vänner

Visste du att Soc&kom har en alumniförening för tidigare och nuvarande studerande och personal? Föreningen heter Soc&koms vänner. Idén med föreningen är att åter skapa och upprätthålla kontakt mellan Soc&kom och alla Soc&kommare.

Föreningen erbjuder:

Medlemsträffar

Forskningscafé

Medlemsbrev

Tidskriften Soc&kom informerar hem i postlådan

Möjlighet att ta initiativ och påverka Soc&koms utveckling

Föreningen understöder Soc&kom genom att bl.a. delta i Soc&kom dagen och genom att dela ut stipendier till studerande

de som studerar eller praktiserar utomlands.

Läs mer om föreningen på föreningens hemsida: <http://sockomsvanner.fi>. På hemsidan finns föreningens stadgar, olika protokoll samt information om kommande evenemang.

Du kan där elektroniskt registrera medlemskap.

Föreningen har också en Facebook-sida för diskussion mellan medlemmarna (och andra vänner till Soc&kom).

Föreningens ordförande är Professor Jan Sundberg och sekreterare fortbildningschef Robert Runeberg.

Ta gärna kontakt: robert.runeberg@helsinki.fi, tfn: 050-5883003.

Arbetsgrupp planerar: Sammanslagning av Depåbiblioteket

En arbetsgrupp utreder en sammanslagning av Depåbiblioteket och Nationalbiblioteket. Arbetsgruppens uppgift är att utreda förutsättningarna för en sammanslagning. Den skall ta i beaktandelagstiftning, administrativa och finansiella aspekter, personalens ställning och frågor som gäller bibliotekens samlingar och utrymmen. Arbets-

gruppen skall också beakta Det nationella digitala bibliotekets målsättningar. I arbetsgruppen finns representanter för Undervisnings- och kulturministeriet, Nationalbiblioteket, Helsingfors universitet och Depåbiblioteket. Arbetsgruppens ordförande är direktör Annu Jylhä-Pyykönen vid undervisnings- och kulturministeriet.

Understöd för IFLA-deltagande

Finlands svenska biblioteksförning utlyser åtta (8) understöd om 300 euro vardera för föreningsmedlemmar som deltar i IFLA-konferensen i Helsingfors. Understöden är avsedda för medlemmar som deltar i konferensen i dess helhet (hela veckan). I ansökan som formuleras fritt bör framgå motiveringar samt de

kostnader som föranleds av deltagandet (deltagaravgift jämte eventuella inkvarterings- och resekostnader) och eventuella andra bidrag eller kostnadsersättningar som ansöks/erhållits. Anhållan riktas till föreningens styrelse och böra vara den till handa senast den 25 april. Ansökningarna kan sändas elektroniskt

till adressen fsbf.ordforande@gmail.com eller brevledes till

Finlands svenska biblioteksförning
c/o Tritonia
Christian Nelson
PB 331
65101 VASA

Styrelsen fattar beslut om be-

viljandet av understöden kort efter ansökningstidens utgång och meddelar dem som beviljats understöd. Den som mottar understöd förbinder sig att inlämna en kort redogörelse (cirka en halv A4) över sina erfarenheter från konferensen för publicering i föreningens tidning Bibban eller på föreningens webbplats.

Nya suppleanter i styrelsen

Ellinor Hjerpe

Mitt namn är Ellinor Hjerpe och jag är ny suppleant i styrelsen. Jag är 29 år, bor i Åbo och är biblioteksamanuens vid Åbo

Akademis bibliotek sedan ungefär ett år tillbaka. Min första kontakt med bibliotek var antagligen bokbussen som kom

varje vecka till byn Södra Vallgrund på Replot, där jag växte upp. Under högstadie- och gymnasietiden var det Korsholms kommunbibliotek som jag mest frekventerade och det var under en guidad rundtur där, då en bibliotekarie berättade om sitt yrke, som jag för första gången fattade att man också kan jobba på bibliotek. Efter studenten flyttade jag till Åbo för att studera historia vid Åbo Akademi. Som biämne valde jag informationsförvaltning eftersom jag snabbt insåg att hissalärare ville jag inte bli. Efter att jag varit praktikant vid Åbo Akademis bibliotek och Åbo stadsbibliotek bytte jag huvudämne till informationsförvaltning och under resten av studietiden jobbade jag som kvällsdejour vid ÅAB. År 2008 blev jag färdig pol. mag. Därefter var jag vikarie vid Yrkeshögskolan Novias bibliotek i Åbo

och nu är jag tillbaka vid ÅAB igen. Till mina arbetsuppgifter hör kundtjänst, användarutbildning och att sköta den inhemska tidskriftssamlingen. På fritiden tycker jag om att se på filmer och tv-serier, lyssna på musik, handarbete, samla på plåtburkar och, inte så förvånande, att läsa. Jag läser mest romaner och biografier, därtill har jag ett långsamt och osystematiskt projekt att ta mig igenom åtminstone en del av de böcker som brukar kallas klassiker. Jag är glad att det nu blivit vanligare med e-boksläsare så att man också kan läsa böcker i digitalt format, även om det samtidigt väcker en del frågeställningar om bibliotekens framtida roll i världen med e-böcker. Det känns roligt att nu sälla sig till detta sällskap av entusiastiska bibliotekarier och jag hoppas att min tid i styrelsen blir lärorik och intressant.

”Som biämne valde jag informationsförvaltning eftersom jag snabbt insåg att hissalärare ville jag inte bli.”

Ellinor Hjerpe

Eva Wilenius

Jag har jobbat i flera mindre bibliotek i Esbo och fem år som svensk specialbibliotekarie i det största biblioteket, Sello. I Sello fungerade jag också som teamledare för den skönlitterära avdelningen i två och ett halvt år.

Från och med januari det här året leder jag barn, ungdoms- och musikavdelningen i Esbos nyaste bibliotek, Entresse.

Samtidigt som det är viktigt att utveckla det virtuella biblio-

teket, speciellt tjänster som är lättfattliga och lättillgängliga, tycker jag att de personliga mötena och det fysiska utrymmet är lika betydelsefulla och möjligheterna otaliga.

Jag har ett av de roligaste och mest givande jobb som finns, med orädda och personliga arbetskamrater i en arbetsmiljö där tolerans och upptäckarglädje råder.

▲ **Läsehunden Börje.** Efter vårmötet träffar vi Börje och får höra om hans arbete vid Sello bibliotek

Kallelse till vårmöte

Finlands svenska biblioteksför-
ening r.f. kallar till vårmöte i Hel-
singsfors fredagen den 27 april
kl. 12.00. Värmötet hålls i Läro-
centret vid Svenska Social- och
kommunalhögskolan. Lärocent-
ret finns på Snellmansgatan 12
i centrala Helsingfors, på gång-
avstånd från järnvägsstationen.
På vårmötet behandlas stadge-
nliga ärenden så som bokslut
och verksamhetsberättelse. För-
slaget till verksamhetsberättelse
ingår i medlemsbrevet. Om nå-
gon vill ta upp ett ärende till dis-
kussion bör styrelsen få ärendet
minst 20 dagar före vårmötet.

Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!

Liksom senaste år ordnas vår-
mötet på en fredag och efter
mötet får vi ta del av flera in-
spirerande föreläsningar. Vi får
bland annat höra om kulturpro-
ducentenskap och träffa läsehun-
den Börje. Börje hjälper både
barn och vuxna att läsa i Sello

biblioteket i Alberga i Esbo.
Börje är både en väldigt skick-
lig läsehund, som sprider en hel
del glädje och ett enormt PR-
fenomen. Både TV, radio och
de största dagstidningarna har
flockats kring honom. Han får
post från barn och vuxna i en
mängd länder och besök av fa-
miljer som gång på gång kom-
mer till Sello bibliotek, t.o.m.
ända från Rovaniemi!

Dagen avslutas med en ge-
mensam middag på restaurang
Rodolfo (<http://www.ravintola-rodolfo.fi/>).

Tåg norrifrån ankommer till
Helsingfors kl. 10.52 (Vasa) och
11.30 (Vasa, Jakobstad). Lämp-
ligt returtåg avgår kl. 18.30.

Tidtabell

11.30–12.00 Kaffe och trevlig
samvaro, föreningen bjuder
på kaffe och salt tilltugg
12.00–13.00 Varmöte i Läro-
centret vid Svenska Social-
och kommunalhögskolan

13.00–13.30 "Om marknadsfö-
ring och aktiva kunder" Spe-
cialbibliotekarie Eva Wilenius
13.30–14.00 Bibliotekarie Raisa
Alameri och läsehunden Börje
14.15–15.00 Representanter
för Produforum och Novias
producentutbildning i samtal
med Barbro Nygård och Eva
Wilenius.
15.00–15.30 Bibliotekarie Ma-
ria Villbacka-Henriksson pre-
senterar bibliotekstjänsterna
vid Svenska Social- och kom-
munalhögskolan
16.30– Middag på restau-
rang Rodolfo

Middagsalternativ

Välj en förrätt, en huvudrätt och
en efterrätt. Priset bestäms en-
ligt huvudrätten (var och en be-
talar själv).

Förrätt

Sallad med tomat och moz-
zarellaost, serverad med vit-
löksbröd

Färsktomatsoppa med bröd-
krutonger
Carpaccio på kallrökt tonfisk
Italiensk förrättstallrik, serve-
rad med vitlöksbröd

Huvudrätt

Ravioli med svampfyllning, sal-
via-smörsås och rucola 32 €
Mandelgratinerad broilerfilé,
färsktomatsås och rostad po-
tatis 34 €
Stekt lax och sik, citrusrisotto
med vitvins- och smörsås 34 €
Oxfilespett, gorgonzolaost, röd-
vinssås och batatpuré 36 €

Efterrätt

Pannacotta
Sorbet på husets vis

Anmäl dig för serveringens
skull senast den 20 april till:
Barbro Nystedt per e-post bar-
bro.nystedt@inga.fi eller per
telefon 050 440 6515. Meddela
samtidigt middagsalternativ,
samt eventuella specialdieter.

LENA SÅGFORS

Föreningens nye ordförande

Text: **Lena Sågfors**

En kall vinterdag i januari träffar jag min före detta kollega på ett café i Vasa. Över en caffè latte diskuterar vi hans bakgrund, arbete, visioner och FSBF. Närpesbördige Christian Nelson är föreningens nye ordförande.

Christian är anställd av Yrkes-högskolan Novia och jobbar som bibliotekarie på högskolornas gemensamma bibliotek Tritonia i Vasa där han ansvarar för ämnesområdena teknik och scenkonst. Han är också ansvarig för Novias Nelliportal och sköter koordineringen mellan Novia och Tritonia. Christian och de samlingar han ansvarar för flyttade in i Tritonia i slutet av 2009. Till hans arbetsuppgifter hör också ett tätt samarbete med utbildningsprogrammen och undervisning för studerande i biblioteksanvändning och informationssökning.

Till Christians fritidsintressen hör sydeuropeisk kultur.

Han är språkintresserad och läser både grekiska och italienska. Christian har ett stort litteraturintresse, men han påpekar att läsandet av skönlitteratur är någonting han unnar sig alldeles för sällan. Om han måste nämna en bok som sin favorit brukar han säga Kallocaïn av Karin Boye.

Christian har en föreningsaktiv bakgrund. Han var länge aktiv inom scoutrörelsen. Han brukade skämtsamt kallas för pappersscout, eftersom föreningens skötsel verkade intressera honom mera än själva scoutingen. Christian har också varit aktiv inom andra föreningar, bland annat Svensk Ungdom. Han har varit medlem i FSBF redan i många år, och suttit i IT-utskottet som representant från Tritonia.

Biblioteksbranschen intresserade Christian sig för tidigt. Som praoelev praktiserade han på stadsbiblioteken i Närpes och Pargas och han utförde sin civiltjänstgöring på Stadsbiblioteket i Närpes. Studierna vid Åbo Akademi i Vasa bestod av

huvudämnet statskunskap, och som biämnen har han studerat informationsförvaltning, offentlig förvaltning och vuxenpedagogik.

Under studietiden var Christian ÅA-praktikant på Tritonia. Det ledde honom vidare till några korta vikariat på samma

tet är tusen gånger mera mångfacetterat än bilden av det”.

Många frågor förenar de allmänna och de vetenskapliga biblioteken och Christian ser det som väldigt positivt att vi därför verkar inom samma förening. Digitalt och tryckt material, informationskompetens och in-

trassebevakning är exempel på gemensamma frågor vi kan diskutera och jobba kring oberoende av vilken typ av bibliotek vi verkar inom. Christian ser att FSBF förut-

om den allmänna och finlands-svenska intressebevakningen även har en viktig roll genom att erbjuda fortbildning på svenska och han lyfter också fram det viktiga arbete som gjorts genom att översätta arbetsredskap som katalogiseringsregler och AL-LÄRS till svenska.

Christian tar emot uppdraget som ordförande för föreningen med stor iver och han lovar att sköta uppdraget enligt bästa förmåga.

”Han brukade skämtsamt kallas för pappersscout...”

bibliotek. År 2006 fick han ett vikariat på Svenska yrkeshögskolans bibliotek i Vasa. Två yrkeshögskolor blev en och 2008 blev Christian tillsvidareanställd som bibliotekarie på Yrkes-högskolan Novia.

Christian trivs som bibliotekarie. Yrket är mångsidigt och hans arbetsdagar varvas mellan kundbetjäning, inre arbete och undervisning. Det som han önskar förändra är den allmänna bilden av yrket: ”Själva arbe-

Anna-Maija Koskimies-Hellman
är pedagogisk informatiker vid Vasa
stadsbibliotek och en av studiecirkel-
ledarna i Godnattsagor inifrån i Vasa.
Susanna Saari är Vasa stadsbiblio-
teks informatör.

Anna-Maija Koskimies-Hellman

Godnattsagor inifrån

Vasa stadsbibliotek inledde hösten 2011 ett samarbetsprojekt med Vasa fängelse. ”Godnattsagor inifrån” ger intagna pappor en möjlighet att spela in en saga de själva läser och skicka sagan hem till sina barn.

Pilotgruppens sagopaket skickades hem till barnen strax före julen, och feedbacken såväl från fångarna och fängelsepersonalen som från familjerna har varit mycket bra. Nu vill man göra Godnattsagor inifrån till en ordinarie verksamhetsform i Vasa, och även på andra orter i Finland har intresset väckts för ett fördjupat samarbete mellan bibliotek och fängelse.

Malmö stadsbibliotek har sedan år 2008 samarbetat med kriminalvården i ett projekt vars mål är att förstärka föräldrarollen hos intagna föräldrar och att skapa nya

sätt för de intagna föräldrarna att hålla kontakt med sina barn. Projektet Godnattsagor inifrån har uppmärksammats i media och projektledaren Karin Johansson valdes till Årets bibliotekarie i Sverige ifjol. Verksamheten härstammar från England och USA men Malmö stadsbibliotek har modifierat den något så att den kan introduceras som en ordinarie verksamhetsform på de flesta anstalterna runtom i Sverige.

Intresset för ett sagoprojekt tillsammans med fängelset väcktes i Vasa stadsbibliotek genom en tidningsartikel som beskrev det

svenska projektet. Biblioteksdirektören Birgitta Aurén och de pedagogiska informatikerna Lena Sägfors och Terhi Piikkilä fastnade omedelbart för projektets grundidé som utgick från att förstärka bandet mellan den intagna föräldern och hans barn med hjälp av litteratur. Sägfors och Piikkilä bestämde sig för att delta i en utbildning för de svenska studiecirkelledarna för att kunna introducera verksamheten i Finland. Så gick startskottet för Godnattsagor inifrån – Ilta-satuja kotiin – i Vasa.

Godnattsagor inifrån genomförs som

en studiecirkel i fängelset. En grupp på 3–6 intagna föräldrar samlas sex gånger för att diskutera högläsningens betydelse, litteratur, föräldraskap, berättarteknik och barnets utveckling. Under studiecirkeln får föräldrarna bekanta sig med barnlitteratur och välja några böcker för sina barn. En av dessa böcker läser föräldern in på en cd-skiva som sedan sänds hem till barnet tillsammans med böckerna. Cirkeldeltagarna får själva dekorera skivomslagen och packa bokpaketen.

I Vasa började Godnattsagor inifrån som en del av det ESF-finansierade Nätet i besittning!-projektet som administreras från Seinäjoen ammatikorkeakoulu (Yrkeshögskolan i Seinäjoki). Den första studiecirkeln inleddes med ett informationstillfälle i Vasa fängelse i oktober 2011. Efter informations-tillfället tog fängelsets personal över rekryteringen till studiecirkeln. Pilotgruppen bestod slutligen av fem fångar, och kursen inleddes i början av november.

Förutom tre pedagogiska informatiker fungerade två av fängelsets socialarbetare som cirkelledare. Arbetsformen under träffarna var främst diskussion: varje träff hade ett eget tema som cirkeldeltagarna och ledarna diskuterade kring. På första träffen diskuterades kursens målsättningar och deltagarnas önskemål, ledarna presenterade de barn- och ungdomsböcker som de hade valt till kursen och deltagarna fick kort berätta om sina barn. Deltagarna var med i studiecirkeln i första hand som pappor – deras övriga bakgrund var inte relevant och stod inte i centrum för verksamheten, vilket var viktigt för oss ledare. Det var också klart från första början att barnen var verksamhetens främsta målgrupp. Denna inställning hjälpte till att skapa förtroende deltagarna och ledarna emellan samt ledde till att stämningen blev avslappnad under träffarna.

På den andra och den tredje träffen diskuterades högläsningens betydelse för barnets utveckling och föräldrarnas roll som en läsande förebild. Några berättartekniska grepp diskuterades och vi cirkelledare presenterade bibliotekets service och bokpratade om vuxenböcker för att inspirera även papporna till att läsa mera själva. Bokpratet uppskattades mycket av deltagarna, och flera av dem fick med sig en bok eller ljudbok. Diskussionen om läsningens betydelse väckte många nya tankar hos deltagarna och upplevdes som givande.

På de tre första träffarna läste vi själva

högt våra favoritböcker för gruppen, främst för att visa hur roligt det kan vara att lyssna på en saga men också för att påminna deltagarna om att man inte behöver vara en skådespelare för att kunna läsa högt. Viktigast i läsningen är trots allt rösten och närheten. De barnböcker som papporna fick välja sin saga ifrån var också framme under alla träffar, och papporna fick ta med sig böcker för att öva på högläsningen.

På den fjärde träffen delade Vasa stadsteaters chef Erik Kiviniemi med sig sina erfarenheter om skådespelaryrket och berättandet, men också om lässvårigheter och

”Det blev fina paket med rörande meddelanden till barnen: Pappa älskar dig!”

scenskräck. Efter de fyra diskussionsträffarna började studiecirkeln andra moment: inspelningen av sagan. Papporna satt en i gången med en av oss och läste in sina sagor. De flesta hade övat på förhand, och alla läste mycket smidigt. Vi hade med oss varsin bärbar dator med inspelningsprogrammet Audacity samt ett headset, så rent tekniskt krävde inspelningen inte så mycket. Viktigt var att vi, som var ansvariga för tekniken, behärskade programmet tillräckligt väl för att skapa en lugn och trygg stämning vid inspelningen. Två av papporna hade valt klassiska sagor, en läste *Mamma Mu*. Barnen hade också fått påverka pappornas val av saga: en flicka ville absolut höra en saga om älvor och en annan önskade sig *Miina och Manu*. Vi gjorde vårt bästa för att skaffa rätt böcker för barnen. Förutom sagan fick papporna också läsa in en personlig hälsning till barnen, en av deltagarna valde även att spela gitarr och sjunga en sång.

Det mest tidskrävande momentet för oss cirkelledare var redigeringen av inspelningarna. Vi klippte bort onödiga pauser och omtagningar och lade till musik. När allt var klart brändes cd-skivorna.

Den sista träffen var känsloladdad. Papporna fick pyssla egna bokmärken och kort till sina barn, dekorera skivomslagen och slå in bokpaketen – den inlästa sagan och två böcker till. Det blev fina paket med rörande meddelanden till barnen: ”Pappa älskar dig!”

När paketen var klara fick alla fylla i utvärderingsblanketter och efter det satt vi och pratade, drack kaffe och åt tårter. Det

var stämningsfullt, roligt och lite vemodigt. Men vi kunde ändå lova dem en sak: de skulle få spela in flera sagor, för vi kommer tillbaka på våren och startar en ny grupp och kan således erbjuda möjligheten till ett extra inspelningstillfälle.

De utvärderingar som vi fick av deltagarna, fängelsets personal och barnens andra vårdnadshavare efter att de hade fått paketen, berömde verksamheten. Barnen tyckte det var härligt att få höra pappans röst och skivorna spelades om och om igen. Ett av barnen hade fått sitt sagopakett i julklapp – Julgubben hade hämtat det från pappan – och det hade betytt mycket för henne.

Alla vi tre som drog studiecirkeln var överens om att detta var det mest meningsfulla vi har gjort i våra jobb. Vår lilla insats påverkade inte så *många* människor, men däremot gjorde den stor skillnad för de barn och föräldrar vi kom i kontakt med. Sist och slutligen gjorde vi inte så mycket själva, men vi hade ändå inlett en diskussion om föräldraskap och föräldraroll som sedan hade fortsatt i andra sammanhang i fängelset, satt igång nya processer hos deltagarna.

Naturligtvis är det inte bara Godnattsagor inifrån som lyfter fram familjefrågor i fängelset: fängelsets personal ordnar kurser, läger och träffar för de intagna föräldrarna. Familjen och barnen figurerar också i de enskilda samtalen mellan fångarna och socialarbetarna eller fängelsepastorn. Separationen från familjen är för många det värsta med fängelsestraffet. Likaså kan föräldrarnas frånvaro vara mycket tungt och traumatiskt för barnet. Det som Godnattsagor inifrån kan bidra med är en tredje, utomstående part, biblioteket, som kan medföra nya perspektiv och ett nytt sätt för de intagna föräldrarna att hålla kontakt med och komma närmare sina barn trots det fysiska avståndet. Litteraturen, berättelserna, fungerar utmärkt i detta syfte.

Vi hoppas att vi lyckas göra Godnattsagor inifrån till en ordinarie verksamhetsform i Vasa fängelse och att projektet sprids även till andra anstalter i Finland. Godnattsagor inifrån har fått stor spridning i Sverige. Där har man också gjort en vetenskaplig utvärdering av projektet och lyft fram studiecirkeln betydelse för de intagna föräldrarna och deras barn. Det finns redan mycket belegg för teorin om att en förbättrad kontakt med familjen minskar risken för återfall. Och om vi lyckas förhindra ett enda brott, förbättra livskvaliteten för en enda familj eller hjälpa en enda förälder att återskapa förhållandet till sina barn är projektet värd var- enda minut vi har lagt ner på det.

Lina Granqvist

Chatta med biblioteket i Jakobstad

Stadsbiblioteket i Jakobstad har sedan november 2010 en egen chattkanal. På chatten kan kunder ta kontakt med biblioteket och få hjälp med sina informationsrelaterade frågor.

Till chattkanalen är alla frågor välkomna. Via bibliotekets hemsida kan kunder ta kontakt med en bibliotekarie och chatta på svenska, finska eller engelska. De kan få hjälp med hur bibliotekets tjänster fungerar, hjälp med att söka i katalogen, få boktips eller föreslå inköp. Under 2011 när chatten introducerades var den öppen fyra eftermiddagar i veckan, men från och med 2012 är chattkanalen öppen måndags- och tisdags-eftermiddagar.

Stor variation i frågorna

Vilka slags frågor har ställts i chatten? De flesta av frågorna har handlat om bibliotekets material och tjänster, men det har även ställts andra typer av frågor. Kunderna har velat förlänga sina lån och reservera material, men de har också frågat om hur man kommer igång med att låna e-böcker, hur man använder bibliotekets trådlösa nät och hur man skall ta kontakt med olika myndigheter.

Att jobba med chatten

På Stadsbiblioteket i Jakobstad turas två bibliotekarier om att bevaka chatten. Att svara på frågor via chatten skiljer sig egentligen

inte från annan kundtjänst. Kunden har en fråga och bibliotekarien försöker besvara den, men istället för att kunden kommer till biblioteket för att få svar på sin fråga, chattar bibliotekarien med kunden. I de flesta fall får kunden sitt svar direkt i chatten, men i ett par knepiga fall har man bett att få återkomma till kunden via e-post.

Det webbaserade chattprogrammet som används i Jakobstad är användarvänligt såväl för kunden som för bibliotekarien. Att bevaka chatten har därför inte medfört några tekniska problem och då ingen kund är på chatten går det bra att arbeta med andra uppgifter, exempelvis katalogisering.

En nationell chattkanal

Redan våren 2010 startade Biblioteken.fi/Kirjastot.fi en nationell chattkanal där Stadsbiblioteket i Jakobstad är ett av de deltagande biblioteken. Därför kändes steget till att starta en egen, lokal chatt i Jakobstad inte så stort. Erfarenhet av att chatta fanns redan.

Den nationella chattkanalen är öppen måndag-torsdag kl. 11–17 och fredag kl. 11–15. På den nationella kanalen, som i första hand fungerar på finska, kan kunderna stäl-

la frågor om biblioteksverksamhet och litteratur eller få hjälp med att söka i bibliotekskataloger och bland e-resurser. Ungefär 20 bibliotek, bland dem Kyrksläotts bibliotek, Vasa Stadsbibliotek och Stadsbiblioteket i Jakobstad, samarbetar med att bevaka chatten. Då bibliotekarier från hela landet är med och svarar på frågorna, kan t.ex. en bibliotekarie i Brahestad chatta med en kund i Kyrkslätt. Den nationella kanalen hittas via Kirjastot.fi samt de deltagande bibliotekens hemsidor. Bibliotek som är intresserade av att delta i den nationella chattkanalen kan kontakta Nina Granlund nina.granlund@kirjastot.fi på Biblioteken.fi.

För kunder som inte hinner eller har möjlighet att komma in till biblioteket fungerar en chatt som ett bra sätt att ta kontakt och genast få svar på sina frågor. Biblioteken erbjuder redan många olika sätt att ta kontakt: genom ett biblioteksbesök, per telefon, via e-post eller Fråga Bibliotekarien. Ytterligare ett sätt att öka kontakten mellan biblioteken och kunderna är en chattkanal. I Jakobstad fortsätter nu försöket med en egen, lokal chatt och förhoppningsvis kommer kunderna också i fortsättningen att upptäcka och våga använda tjänsten.

▲ **Wilson Kirwa** (finsk-kenyansk löpare, författare och sagoberättare) med Blankas sydväst

TIINA WIIK

Katarina Zilliacus och Tiina Wiik

Blanka som brand

Att skaka om och fräscha upp bilden av biblioteket i Åboland

Blankabibliotekens samarbete inleddes redan år 1995 i och med datoriseringen av biblioteken. Vårt gemensamma bibliotekssystem och de systemfrågor det medförde har till stor del dominerat samarbetet genom åren. Hösten 2009 beslöt vi att Blanka i större omfattning skulle satsa på marknadsföring av sin verksamhet och sina tjänster. Vi ansökte om understöd från Undervisnings- och kulturministeriet för ett projekt som fick namnet ”Blanka som brand – att skaka om och fräscha upp bilden av biblioteket i Åboland”.

Vårt mål med projektet var att hos allmänheten öka intresset för bibliotekens tjänster och verksamhet, samt att engage-

ra och inspirera personalen till att utveckla biblioteken och förbättra kvaliteten på verksamheten.

Det centrala i projektet var att hitta de värden som är grunden för vår verksamhet och på vilka vår profil, vår brand, skulle byggas. Vi ville skapa en bild av biblioteket som ett kreativt nav för upplevelser, kunskap och information i lokalsamhället.

Arbetet inleddes med två seminarier för hela personalen där den grund som Blankas brand skulle byggas på gemensamt diskuterades. Seminarierna leddes av utbildare Mariann Nummela.

Personalen deltog också i en utbildningsdag i kommunikation och varumär-

kesbyggande, som ordnades i samarbete med Produforum. Blankas nya grafiska profil och logo utarbetades tillsammans med en reklambyrå och en ny slogan skapades: ”Blankabiblioteken – din lots i kunskapens och fantasins hav”. Som kampanjmaterial valdes en sydväst med Blankas logo. Sydvästen både såldes och gavs som gåva.

Under konferensen ”Mobile Library Festival” i Åbo i augusti 2011 deltog Blanka med Pargas bokbåt, som låg förtöjd vid Aura å. Författarna Eppu Nuotio från Hitis och Pargasfödda Anna-Lena Laurén framförde skärgårdsförfattarnas hälsningar till Åbo och festivalbesökarna.

Jolanda Tirkkonen och Camilla Holländer

Biblioteksdagarna i Visby

I maj 2011 reste Blankas personal, som en del av projektet ”Blanka som brand – att skaka om och fräscha upp bilden av biblioteket i Åboland”, till Visby för att delta i Svensk biblioteks-förenings biblioteksdagar. Största delen av personalen kunde delta i resan, eftersom alla bibliotek var stängda på grund av att bibliotekssystemet konverterades till Marc21. Besöket i Visby uppskattades mycket och var ett utmärkt sätt att förstärka gemenskapen.

Temat för biblioteksdagarna var ”Fri tillgång” och programmet var digert och intressant. Här presenteras två föreläsningar från biblioteksdagarna.

Nedläggning – hot eller möjlighet?

Fia Söderberg har gjort studien *Nedläggning – hot eller möjlighet?* som behandlar nedläggning av bibliotek. På biblioteksdagarna presenterade hon studien tillsammans med Lisa Eriksson.

Det har tidigare inte forskats så mycket kring nedläggningar av bibliotek. Den forskning som finns har visat att nedläggning kan bli en symbol för utanförskap och en sprängbräda för missnöje, samt att pro-

cessen ofta är dåligt dokumenterad och ofta saknas en konsekvensanalys. Nedläggningar skapar stora protester och starka reaktioner och som en konsekvens av nedläggning kan en mötesplats försvinna.

Fia Söderberg gjorde sin studie dels som en kvantitativ, nationell enkätundersökning, dels som en mera specifik, kvalitativ fallstudie. I den nationella enkätundersökningen utredde Söderberg hur stor del av kommunerna som lagt ner bibliotek. I enkätundersökningen ställde hon även frågor om besöksstatistik och öppettider, samt om det erbjöds några alternativ i samband med nedläggningar.

I fallstudien deltog Norrsundets, Inga-

torps och Norrvikens bibliotek. Fallstudien behandlade argument/motiv för nedläggning, reaktioner på nedläggning, kommunikationen mellan kommunen och invånarna och konsekvenser av samt alternativ till nedläggning. Argument och motiv som angavs för nedläggning var minskade ekonomiska resurser eller viljan att stärka ett bibliotek på en ort i närheten. Reaktioner på nedläggningen blev protester i form av protestbrev, artiklar i lokaltidningen och namnlistor, ofta på initiativ av lokala föreningar. Det fanns ofta brister i kommunikationen mellan kommun och invånare. Medborgarmöten ordnades ofta sent i processen och det fanns sällan någon planerad kom-

ANNA-MARIA MALM

▲ I Stockholms stadsbiblioteks rotunda har man haft flera program och utställningar i samband med projektet "Långa svansen"

munikation eller uttänkt form för kommunikation kring frågan. Invånarna fick ofta den första informationen om nedläggningen från lokaltidningen eller ryktesvägen och inte av kommunen. En synlig konsekvens av nedläggning var att det försvann en mötesplats för en specifik grupp. För det bibliotek som valt att inte lägga ned, medförde valet att huvudbiblioteket fick sämre öppethållningstider. Det angavs olika alternativ till nedläggning. Två bibliotek gick från integrerat folk- och skolbibliotek till utlåningsstation respektive folkbibliotek, ett bibliotek gick från folkbibliotek till integrerat folk- och skolbibliotek.

Söderberg drog i sin studie slutsatsen att frågan om nedläggning är komplex, den handlar inte bara om bibliotek, utan även om relationer. Studien visade att man i Sverige satsar på bibliotek och ofta försöker hitta ett alternativ till nedläggning. Söderberg anser, att när nedläggning hotar bör man analysera behovet i kommunen. Det behövs en strategisk och långsiktig plane-

ring av den framtida biblioteksstrukturen. Inför förändringar måste alla involverade vara välinformerade och förberedda på att kommunicera. Det behövs mera kommunikation, både internt och externt.

Alla förändringar är inte av ondo. Alternativa lösningar kan ibland vara bättre, vilket var fallet i två av de analyserade kommunerna där servicen blev bättre i och med en nedläggning eller förändring av biblioteksstrukturen. Centralisering kan vara nödvändigt om man vill ha attraktiva bibliotek med långa öppethållningstider. Då måste man satsa på några starka bibliotek.

Biblioteket, boken och den långa svansen

Långa svansen är ett projekt som pågår i Stockholms stadsbibliotek. Projektet har som mål att föra fram magasinböcker (55% av bibliotekets böcker står i magasin). Stadsbiblioteket valde först att göra utställningar med olika årtionden som teman. Man började med 30-talet och gjorde

en hörna med tidsenliga tapeter och möbler. I hörnan ställde man ut litteratur över ämnen som var "inne" på 30-talet, t.ex. feminism och design (alla skulle kunna ha fin design hemma på 30-talet). Dessutom tillverkade man kylskåpsmagneter med tidstypiska ord.

Sedan blev det 60-talets tur med vinylskivor på väggarna och 60-tals möbler. Man ordnade föreläsningar om decenniets litteratur, plockade fram böcker av 60-tals författare och bjöd in kända personer som fick välja sin "själsfrände" från magasinet och berätta om boken och dess författare.

Efter utställningarna om olika årtionden övergick man till att ha utställningar om andra teman. En utställning hade Tillbaka till naturen som tema och just nu pågår i samarbete med Stockholms stadsmuseum en utställning med Hemmet som tema.

I projektet använder man sig också av Twitter. Man twittrar den första raden ur olika magasinböcker och länkar till bibliotekets katalog.

Anna-Maria Malm

Raseborgs nya bibliotekschef

Heidi Enberg

Raseborgs stadsbiblioteks nya chef Heidi Enberg har ivrigt tagit i tu med sitt arbete. Två krävande uppgifter väntar henne redan första året som chef.

För det första måste hon fundera på hur verksamheten ska omorganiseras för att kunna spara in 65 000 euro och för det andra ska hon hålla i trådarna då biblioteksbyggnaden i Ekenäs renoveras. Heidi Enberg, som tidigare arbetat som barnbibliotekarie, anser att biblioteken borde marknadsföra sig bättre och bli mer aktiva och högljudda.

Heidi Enberg är sedan december 2011 bibliotekschef i Raseborg stadsbibliotek, som består av Ekenäs, Karis och Pojo bibliotek, samt fyra filialbibliotek och en biblioteksbus. På dessa enheter arbetar sammanlagt 25 personer.

38-åriga Heidi Enberg är hemma från Tenala i Ekenäs. I hennes barndomshem talades både finska och svenska, vilket var ovanligt i Tenala på den tiden. För Heidi har tvåspråkigheten haft stor betydelse. Hon känner sig hemma i både den finska och den svenska kulturen och följer med tv, tidningar och litteratur på båda inhemska språken. Heidi Enberg anser att hennes tvåspråkiga bakgrund har bidragit till en större öppenhet för andra kulturer och förståelse för att människor är olika. Tvåspråkigheten har naturligtvis även varit till fördel i arbetslivet.

Efter gymnasiet började Heidi Enberg studera språk vid Åbo Akademi. Då visste hon inte ännu vad ville börja arbeta med. Hon blev magister med engelska som huvudämne år 1999. Därefter beslöt hon sig för att komplettera sin examen med biämnestudier i informationsförvaltning. Vid sidan av sina studier arbetade hon deltid på Yrkehögskolan Sydvästs bibliotek i Åbo. Heidi var redan som barn en riktig bokslukare och intresset för litteratur har hållit i sig. Att bli bibliotekarie var därför ett naturligt val, som hon aldrig har ångrat.

Till Ekenäs bibliotek kom Heidi år 2002,

då hon fick ett vikariat på vuxenavdelningen. Följande år fick hon tjänsten som bibliotekets barnbibliotekarie, vilken hon innehade ända tills hon blev utnämnd till bibliotekschef.

Heidi Enberg tycker att den första tiden som chef varit rolig och intressant. Dagarna har gått snabbt, hon har trivts bra med de nya uppgifterna och har fått en annan helhetssyn än tidigare. Kontakten med personalen är en viktig och trevlig del av arbetet. Heidi, som själv har sitt arbetsrum i Ekenäs bibliotek, berättar att det ännu känns lite abstrakt att vara chef för de andra biblioteken i Raseborg. Hon hoppas ändå att alla i personalen ska känna att de kan ta kontakt med henne och vill själv hinna ut till de olika enheterna för att träffa personalen. Arbetet med kunderna är något som Heidi har saknat och hon hoppas att hon i framtiden får mera tid över att delta i kundtjänsten.

Som nybliven chef står Heidi Enberg i år inför två stora utmaningar. Dels måste biblioteket spara in 65.000 euro, dels ska Ekenäs bibliotek renoveras. Renoveringen inleds i augusti. I maj 2013, när renoveringen beräknas vara klar, kommer biblioteksbesökarna att mötas av ett fräschare och modernare bibliotek. Några stora omändringar kommer inte att göras, men ventilationen och golven förnyas, fönster byts ut och alla ytor målas om. Inredningen förnyas med nya hyllor, stolar och bord. Under renoveringstiden kommer biblioteket att verka i en annan byggnad. Renoveringen innebär extra arbete, men är en positiv sak för personalen, som lidit av den dåliga luften i biblioteket, samt av hetta på sommaren och kyla på vintern. Heidi Enberg anser att det är en stor fördel att hon tidigare arbetat i huset. Det hade varit svårt för en utomstående att veta vad man behöver göra åt byggnaden.

Trots inbesparingskrav ser Heidi Enberg ljus på bibliotekens framtid i Raseborg. Biblioteksbusen är ny och i stor användning, antalet lån har ökat och det finns fortfarande kvar ganska många filialbibliotek. Bussen och filialbiblioteken är viktiga också med tanke på att de är lättillgängliga för barn. Heidi tycker att barnböcker lånas flitigt och har märkt att föräldrar anser det viktigt, nyttigt och bra att läsa för sina barn. Hon understryker att barnbiblioteksverksamheten och speciellt kontakten till skolorna är viktig. Via skolorna kan biblioteken nå alla barn.

Heidi Enberg anser att biblioteken borde få mera resurser i budgeten för att ordna program, så att man inte skulle vara beroende av projektpengar. Projekten är problematiska, eftersom det är osäkert om man får finansiering och ofta får man bara en del av den summa man ansökt om. Ett annat problem är att kontinuiteten saknas. I barnverksamheten kan man med projektpengar till exempel ordna bokprat för en årskurs, men när projektet är slut blir de andra årskurserna utan bokprat. Heidi Enberg vill inte ha alltför ambitiösa projektplaner, men kommer att ro i land de projekt, som redan påbörjats. Biblioteket har till exempel ansökt om pengar för att tillverka PR-material, så som biblioteksbrochyrer och visitkort.

Heidi Enberg anser att biblioteken överlag borde bli bättre på att marknadsföra sig utåt. Hon vill ändra på den stereotypa bilden av bibliotekarier och bibliotek som tysta och inåtvända. Redan i utbildningen borde man få lära sig mera om marknadsföring. Det skulle vara önskvärt att flera människor som är intresserade av marknadsföring skulle söka arbete i biblioteken. Biblioteken borde bli mera utåtriktade, aktiva och sjundande av liv!

Namn: Heidi Enberg

Familj: Man och två döttrar som är 9 och 12 år

Bor: i egnahemshus i Tenala

Intessen: Trädgårdsskötsel, promenader och annan motion, litteratur

Läser: Har hela tiden åtminstone en roman på gång. Läser också böcker om språk, resor, geografi, historia. Läser olika typer av deckare för att veta vilka hon ska kunna rekommendera åt olika låntagare. Håller just nu på med sin tredje Läckberg.

Barbro Wigell-Ryynänen
bibliotekssakkunnigt kulturråd
Undervisnings- och kulturministeriet

**”Nu behövs
erfarenhet och
sakkunskap
på alla nivåer.”**

Förändring och utveckling

Undervisnings- och kulturministeriets biblioteksgrupp för de allmänna biblioteken har fått förstärkning. Sedan Kirsti Kekki gick i pension i juli förra året har Hannu Sulin och jag delat på arbetet, nu är vi tre igen. Kulturråd Minna Karvonen, tidigare generalsekreterare inom organisationen för det nationella digitala biblioteket och tjänstledig från ett chefsjobb inom Museiverkets organisation, arbetar sedan årsskiftet inom ministeriets kulturenhet. Hennes huvuduppgift är fortfarande NDB, men hon för med sig sin värdefulla expertis både till kulturenheten och till biblioteken. Många allmänna bibliotek är intresserade av ett aktivt deltagande i utvecklandet av NDB, open source-system planeras och utvecklas, e-boken väntar på nationella lösningar. Minna Karvonens sakkunskap och kontaktnät ligger rätt i tiden.

Det nationella digitala bibliotekets utveckling gick in i en ny fas strax före jul när Nationalbiblioteket föreslog att samarbetet med Ex Libris-Group inom ramen för Primo-programmet skulle avbrytas. Programmet svarar inte mot behoven, inte heller mot de krav som från början ställts på användargränssnittet. Ledningsgruppen godkände förslaget, svårigheter har funnits under en längre tid - inte minst vad gäller att i programmet integrera de allmänna bibliotekens mångsidiga och väl utvecklade kundservice. Nationalbibliotekets egna experter i samråd med CSC (CSC — Tieteen tietotekniikan keskus Oy är IT-centret för vetenskap, ägt av staten och administrerat av undervisnings- och kulturministeriet) för nu arbetet vidare.

Nu behövs erfarenhet och sakkunskap på alla nivåer.

Bibliotekslagen borde förnyas rent tek-

niskt (där talas t.ex. ännu om länsstyrelserna), men också innehållsmässigt. Just när kommun- och servicestrukturreformen tycktes vara på den bättre sidan varslade den nya regeringen om planer på ännu större enheter, ännu färre kommuner. I dagens läge får förnyandet av lagen vänta tills omorganiseringen av kommunkartan börjar klarna. För ministeriets del är framtiden också intressant, nu diskuteras en modell där uppgifterna sköts som förut, men inte inom olika ministerier utan inom olika departement inom statsrådet som i Sverige.

I Sverige svarar nu Kungliga Biblioteket, nationalbiblioteket, för utvecklingen av folkbiblioteken,

Kulturrådet har dock fortfarande läsfrämjandet som sitt ansvar. KB ska börja se på omarbetning av den svenska bibliotekslagstiftningen, och det finns sedan länge också ett krav på nationella linjedragningar för biblioteksverksamheten. *En norsk, en dansk, en finsk - och en svensk?* heter en rapport som nyligen har utkommit i Svensk Biblioteksförerings skriftsserie: *På väg mot en starkare biblioteksnation*. Rapporten handlar alltså om biblioteksstrategier i Danmark, Finland och Norge och lyfter fram bristen på motsvarande linjedragningar i Sverige.

Planeringen av Helsingfors nya huvudbibliotek körde i gång på allvar i medlet av januari med ett seminarium som introducerade arkitekturtävlingen. Vilka förväntningar kommer användarna att ha på biblioteksservicen år 2017? Många trender är redan synliga, men på sex år hinner mycket hända. Det enda säkra är den ständiga förändring och utveckling som småningom, på olika vägar, på olika sätt, kommer att söka sig ner också till det dagliga arbetet i varje litet närbibliotek.

Medlemsavgift 2012

Bästa medlem i Finlands svenska biblioteksforening, nu är det dags att betala medlemsavgiften för år 2012!

Avgiften är **20€** för ordinarie medlemmar och **10€** för pensionärer, biblioteksstuderande och arbetslösa. Uppge referensnumret 3005015 då du betalar.

Om betalaren är en annan än medlemmen, eller om ni har gemensamma konton, bör du istället för referensnummer skriva medlemmens namn i meddelandefältet.

Glömde du betala medlemsavgiften ifjol, så kan du nu passa på att betala den samtidigt, som du betalar årets medlemsavgift.

Tidskriften Svenskbygden ingår i medlemsavgiften. För att få Svenskbygden förutsätts att du själv skriver in dig som medlem i Svenska folkskolans vänner (<http://www.sfv.fi>) och meddelar att du är medlem i Finlands svenska biblioteksforening. FSBF:s medlemmar får 20 % rabatt på bokinköp från Tibo-Trading.

Kom ihåg att meddela adressförändringar till Marika Holmlund (e-post: fsbfmedlem@gmail.com eller per post till adressen:

Finlands svenska biblioteksforening
c/o Marika Holmlund
Stadsbiblioteket i Kristinestad
Salutorget 1
64100 Kristinestad

MOTTAGARENS KONTONUMMER SAAJAN TILINUMERO	800012-70200513 IBAN: FI1280001270200513 BIC: DABAFIHH	GIRERING TILISIIRTO	
MOTTAGARE SAAJA	FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING RF	MEDDELANDE VIESTI	
BETALARE MAKSAJA		OBS! Om betalaren är en annan än medlemmen, eller om ni har gemensamma konton, bör du istället för referensnummer skriva medlemmens namn i meddelandefältet	
UNDERSKRIFT ALLEKIRJOITUS		ORDINARIE 20 € STUDERANDE 10 € ARBETSLÖSA 10 € PENSIONÄRER 10 €	
FRÅN KONTO NR TILILTÄ N:O		REFERENSNUMMER VIITENUMERO	
		30 050 15	
		FÖRFALLODAG ERÄPÄIVÄ	€
		04.05.2012	

Välkommen till IFLA 2012 och FSBF:s årskonferens i Helsingfors

I år ordnas IFLA:s World Library and Information Congress i Helsingfors den 11–17.8.2012. Konferensens tema är ”Libraries Now! – Inspiring, Surprising, Empowering.” IFLA byggs upp av medlemsföreningar. FSBF är medlem i IFLA och du har därför möjlighet att delta i IFLA-konferensen som FSBF-medlem.

Det är 47 år sedan IFLA senast ordnades i Finland. IFLA är förkortningen för The International Federation of Library Associations and Institutions. IFLA grundades 1927 i Edinburgh och till organisationens uppgifter hör att bevaka bibliotekens och biblioteksanvändarnas intressen. Ta nu chansen att umgås med kolleger från 150 olika länder och mellan 3 000 och 4 000 deltagare från alla delar av världen!

Inom IFLA finns det sju officiella språk och många av programmen har simultantolkning till något av de andra huvudspråken. Det mesta går ändå på engelska men det kan vara en intressant upplevelse att delta i ett program som är simultantolkat till engelska. Programmet är alltid omfattande och det finns något intressant för alla. Speciellt huvudtalarna på morgonen är något man inte bör missa. I Helsingfors är det Helena Ranta, Peter von Bagh och Yrjö Engeström som fått den äran.

Läs mer om IFLA-konferensen och konferensprogrammet på webbplatsen <http://conference.ifla.org/ifla78>.

IFLA hela veckan eller en dag? Du bestämmer själv och du anmäler dig själv! Det går smidigt och bra att delta bara en dag 14.8 i IFLA och fortsätta på FSBF:s årskonferens med höstmöte 15.8, se närmare information nedan.

Årskonferensens program

Tisdagen den 14 augusti deltar vi i IFLA-konferensen i Mässcentret i Helsingfors. Det första programmet börjar redan kl. 8:30 på morgonen och därför har vi träff klockan 8:00 på Mässcentret där vi anmäler oss och går igenom det digra programutbudet tillsammans. På kvällen deltar vi tillsammans

med de tusentals andra deltagarna i Cultural/Social-event som ordnas på Wanh Satama på Skatudden. Kvällsprogrammet börjar kl. 19.

Onsdagen den 15 augusti är det FSBF-dag med historikern Rasmus Fleischer från Sverige som huvudtalare. Fleischer är aktuell bland annat med dubbelvolymen Boken + Biblioteket. Han kommer att tala om bibliotekens utmaningar i en allt mera digitaliserad medievärld.

Dagen hålls i Kulturkontakt Nords utrymmen på Kajsaniemigatan 9 som är nära till Hotell Arthur där vi övernattar. Dagen börjar med anmälan och kaffe kl. 9 och Rasmus Fleischer föreläser kl. 10. Föreningens stadgeenliga höstmöte håller vi mellan kl. 12:30 och 13:30. Eftermiddagens program uppdateras på webbsidorna vartefter föreläsarna bekräftas.

Anmälan till IFLA

Anmälan till IFLA-konferensen (för hela veckan eller endast den 14.8) gör du på adressen <http://conference.ifla.org/ifla78/registration>. För anmälan behöver du FSBF:s IFLA-medlemsnummer som du får då du anmäler dig till FSBF-dagen eller genom att kontakta konferenssekreteraren (se nedan).

Observera att du bör anmäla dig till IFLA senast 15.5 för att få lägsta deltagaravgift. Avgiften för en dag är 150 euro och för hela veckan 435 euro. Anmälan betalas enkelt med kreditkort eller genom bankförbindelse. Uppgifter om bankförbindelsen finns på IFLA:s hemsida. I deltagaravgiften ingår även biljetter till stadstrafiken i Helsingfors. Kom ihåg att även kryssa för Cultural/Social event i din anmälan (ingår i priset för deltagare 14.8)!

OBS! Även om du anmäler dig till och deltar i FSBF-dagen gör du en separat anmälan till IFLA och ansvarar själv för denna samt betalningen av deltagaravgiften.

Anmälan till FSBF

Anmälan till FSBF:s årskonferens 15.8.2012

Viktiga konferenser i Helsingfors i augusti 2012

IFLA World Library and Information Congress 11–17.8.2012
<http://www.ifla2012.fi>

Finlands svenska biblioteksförenings
årskonferens 14–15.8.2012
www.biblioteken.fi/fsbf

gör du enklast via anmälningsblanketten på www.biblioteken.fi/fsbf. Du kan även använda blanketten här intill. Vänligen observera de tidiga anmälningstiderna detta år! Deltagaravgiften för FSBF-dagen är 50 euro för medlemmar och 75 euro för icke medlemmar. I priset ingår lunch och kaffe.

För deltagare i IFLA och årskonferensen finns rum bokade på Hotel Arthur 13–15.8.2012. Observera att du bör delta i FSBF-dagen för att kunna använda dig av hotellpaketet!

Även för anmälan till FSBF är sista anmälningsdagen 15.5. Ifall du vill delta i FSBF-dagen och inte behöver hotellpaket är det möjligt att anmäla sig ännu fram till den 16.6 men då är deltagaravgiften 20 euro högre. Efter anmälningstidens utgång sänds fakturor till alla anmälda. För att man skall kunna delta i konferensen skall fakturan vara betald senast på förfallodagen. Då anmälningstiden gått är det inte längre möjligt att annullera deltagandet och fakturerade avgifter skall betalas.

Mera uppgifter

Se de senaste uppgifterna om årskonferensen på www.biblioteken.fi/fsbf. Om du har frågor är du välkommen att kontakta konferenssekreterare Krista Brunila e-brevledes på fsbfkonferens@gmail.com eller telefonledes på nummer 044 283 1060.

Vi ses i Helsingfors!

FSBF Årskonferens 2012

Anmälningsblankett

OBS! Gör själv separat anmälan till IFLA-dagen 14.8.2012!

En anmälan före den 15 maj kostar 150 euro för en dag.

<http://conference.ifla.org/ifla78>

FSBF:s registreringsnummer får man i samband med anmälan till årskonferensen.

Finlands svenska biblioteks-förening rf. årskonferens i Helsingfors på Kulturkontakt Nord

Anmäl dig gärna på nätet via vår blankett på www.biblioteken.fi/fsbf

Anmälningsblankett

Namn: _____ Arbetsplats: _____

Adress: _____

E-post: _____ Telefon: _____

Faktureringsadress: _____

Deltagaravgift

anmälan före 15.5

☐ Medlem 50 €

☐ Icke-medlem 75 €

Deltagaravgift

anmälan 16.5-15.6

☐ Medlem 70 €

☐ Icke-medlem 95 €

Deltagaravgift: _____ €

Inkvartering på Hotel Arthur (inkl. frukost). OBS! Anmälan före 15.5.

Ankomstdatum: _____ Jag vill dela rum med: _____

OBS! Begränsat antal enkelrum

1 natt

☐ Enkelrum 110 €

☐ Dubbelrum/person 60 €

2 nätter

☐ Enkelrum 220 €

☐ Dubbelrum/person 120 €

Inkvartering: _____ €

Måltider

Lunch och pauskaffe ingår i priset

Specialdiet: _____

OBSERVERA: Ingen betalning i förskott. FSBF skickar ut faktura när du anmält dig!

Total summa att betala: _____ €

Betalda avgifter återbetalas ej.

Skicka anmälningsblanketten till:

Krista Brunila
Universitetsgatan 8 E 97
20100 ÅBO

Konferenssekreterarens kontaktuppgifter:

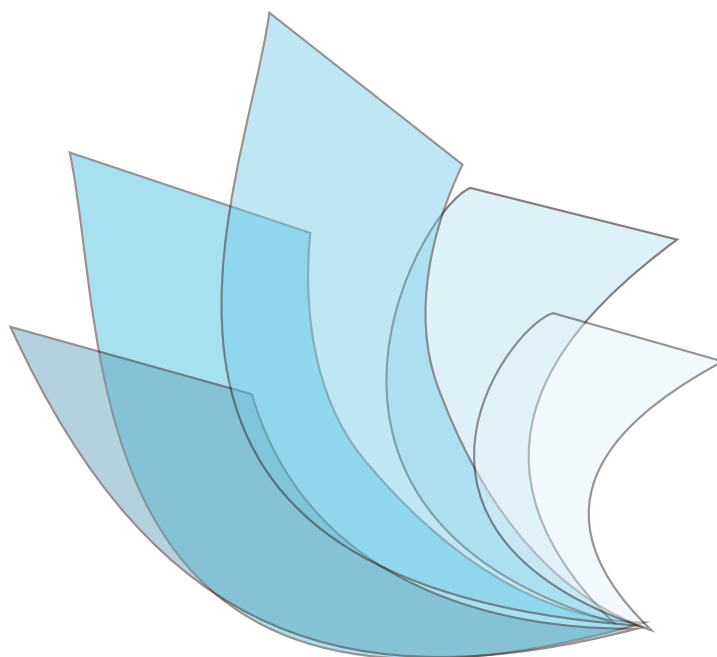
E-post: fsbfkonferens@gmail.com
Tel.nr.: 044 2831060

Avsändare

Finlands svenska biblioteksförening
c/o Anna-Maria Malm
Karis bibliotek
Centralgatan 90-92
10300 Karis

WORLD LIBRARY
AND INFORMATION
CONGRESS:
78TH IFLA GENERAL
CONFERENCE
AND ASSEMBLY

IFLA
2012 Helsinki